

نورنگ پوردی

ناشری : نورنگ پوردی

موقت مدیری : جلال سامر

۱۳۳۳ صافی ۱۵

۱۳ ایلول ۱۳۳۳

پیل ۶ جلد ۱۳ صافی ۱۵۳

74

بر تاریخ انتخاب ایتک لازمکیرسه ، عثمانلی - تورک دولتشده اعلان مشروطیت تاریخی اولان ۱۰ تموز ۱۳۲۴ (۲۳ تموز ۱۹۰۸) آله بیلیر. بوتقدیرده ۱۰ تموز ۱۳۲۴ دنبری اقوام مسلمة تاریختک عصر ماضری باشلامشدر .

عموم اقوام مسلمة تاریخی، یوقاریده ایضاح ایدیلدیکی وجهله دورلره تقسیم اولنورسه، بوکون اقوام مسلمة دن بری اولان تورکلرک تاریخی ده اوکا کوره بروجه آتی دورلره ایریله بیلیر :

قرونه قمریمه (قبل الاسلام تورکلر) - تورکلرک دین اسلامی قبولدن اولکی زمانلرینک تاریخی - تورک تاریختک قرون قدیمه سی، طغرل بکک نامنک بغدادده خطبه ده ذکر اولنمسه قدر دوام ایدر . قرونه وسطی (بعد الاسلام تورکلر) - تورکلرک اسلام عالمده کی احوال ووقایع . تورک تاریختک قرون وسطی سی طغرل بکک خطبه سندن، سلطان محمدک استانبولی فتحنه قدار دوام ایدر .

قرونه صریمه (آوروپاده تورکلر) - تورکلرک آوروپاده یرلشوب، آوروپا قوملریله مناسبتدار اولدقلری زمانک وقایع و احوالی . تورک تاریختک قرون جدیده سی استانبولک فتحندن، عثمانلی انقلابنه قدار دوام ایدر . قرون جدیده تورک تاریختک عثمانلی دوره سیدر .

عصر ماضر (تورکلرده ملی انتباء) - تورکلرده ملیت فکرینک اوپانمه سندن اعتباراً باشلارکه مبدای عثمانلی انقلابی صایلابیلیر .

*

**

یوقاریده عرض وتکلیف اولونان صورت تقسیمک اقوام مسلمة تاریخنه اکاویفون اولدیغی دعوا ایدر جک قدار ادعا کار ده کلز . تقسیمک طرزی برقاچ نقطه نظر دن انتقاد مساعددر . یالکز برایکی نقطه ده مطلقا حقلی اولدیغمیزی ظن ایدیوروز :

(۱) شمده یه قدار تاریخ مترجلرینک دایما یاپاکلدیکلری وجهله غرب تاریخی، - پروف سوردومانک تعبیریه «آوروپا ملتلی تاریخی»، - «تاریخ عمومی» تاقی ایدوب، اقوام شرقیه وقایع اورابه بر صیغیتی کی قیسه جه اکلهمک علما یا کلش وسیاسة مضردر .

(۲) «آوروپا ملتلی تاریخی» نک تقسیماتی «اقوام مسلمة تاریخی» نه عیناً تطبیق اولونماز .

آ ی

جنوره قوللری ومکافات توزیعی

جنوره مکتبلرینک امتحانلرینی متعاقب بایراملری واردر . او کون شهر سالونلرندن برنده مکافات توزیع ایدیلیر، معارف وبلدییه دأره لری خیلی مصرفه کیرر . قوللرک مکافات توزیعی تموز اوچده (وبقتوریا هال) ده یاپیلدی . مراحمده شورای دولت و شورای اداره هیئتلی حاضر ایدی . سالون دفة آغاچلریله ویاپراقلرله دوناملشدی . اولا طلبه،

اورغ ایله بر وطن آلمیسی ترنم ، صوکرامدیر راپوردی قرائت و معارف ناظری ده بر نطق ایراد ایتدی . بعدد تصدیقنامه لر و ارباب خیرک ، آلماسانی ایله بعض فن درسارنده الکیزیده موفقیت کوسترمن طلبیه ویرلک اوزره وصیت ایتدیکی پاره لر توزیع ایدلدی . - معارف ده پارتمانی ، یالکز مکاتب ابتدائی شاگردانه ویرله جک مکافات ایچین آلتی یوز لیرالق کتاب و سائر آلیز . ارباب خیرک قوللزدن باشقه ، ابتدائی مکتبلرینه بر اقدقلمری وصیتلرده آیری در .

بوندن بالاسفاده قارئلریز مکافات توزیعی حقنده کی فکرلردن معلومات عرض ایتک ایستهم . فقط اول قوللزی عرض ایدیم :

قوللر ، (۱۴۲۸) ده تأسیس اولنش در . کیتدیجه طارکله رک بر قاچ کره یر دکشدیرلش در . بو کونکی بناتک بر قسمی (قالون) ک اولک آیاق اولسی ایله (۱۵۶۲) ده انشا ایدلشدر . (قالون) ک مقصدی بویه بر مکتب تأسیس ایدرک پروتستانلق حقنده پروپاگاندا یایمق ایدی ، بناء علیه قوللر ، دینی بر مؤسسه ایدی . او زمانکی درسری شونلردر : لاتینجه ، عبرانیجه ، یونانجه و بر آز ادبیات ایله فلسفه .

بو کونکی قوللرک مقصدی ، کنجیله بر تربیه ادبیه و فیه ویره رک تحصیل عالییه حاضر لامق در . ابتدائی تک بشنجی سنه سی - بزم رشدیله رک ایکنجی سنه سی - قوللرک برنجی سنه سی در . ابتدائی بشنجی سنه دن تصدیقنامه ایله کلنلر قوللرک برنجی سنه سنه و ابتدائی بی ا کمال ایدوب کلنلر ، ایکنجی سنه سنه قبول ایدیلرلر .

قوللر ایکی قسمه آریلیر : صنوف ابتدائی ، صنوف عالییه . صنوف ابتدائی تک مدت تحصیل اوچ سنه اولوب شو درسری محتوی در : آنا لسانی ، لاتینجه ، آلمانجه ، تاریخ ، جغرافیا ، مبادی ریاضیات ، مبادی علوم طبیعی ، رسم ، شرقی ، ژیمناستیک .

صنوف عالییه دورت سنه اولوب دورت شعبه یه آریلشدر :

(۱) کلاسیک : دارالفنونک هر شعبه سنه طلبه حاضرلار .

(۲) (Réale) شعبه سی : بوراده یونانجه یرینه انکلیزجه ویا ایتالیانجه واردر . آلمانیاک (Ober- réalschule) لینه معادل اولوب بورده دارالفنونک هر شعبه سنه ؛

(۳) تکنیک شعبه سی : بوراده السنه قدیمه یوق در . دارالفنونک فنون و علوم اجتماعیه فاکولته لرله (بولیتکنیک) مکتب عالیسنه طلبه حاضرلار .

(۴) پداغوزی شعبه سی : مکاتب ابتدائی معلملری حاضرلار و ایستین دارالفنون شعبه لرینه ده کیره بیلیر .

قوللرک صنوف عالیسنده مشترک اولان درسار : آنا لسانی ، آلمانجه ، تاریخ ، جغرافیا ، ریاضیات ، هیئت ، موالید ، حکمت طبیعی ، کیمیا ، معلومات مدنییه ، رسم و ژیمناستیک .

بوندن باشقه هر شعبه تک کندییه مخصوص درسری ده واردر : کلاسیک شعبه سنده ، لاتینجه ، یونانجه ، فلسفه و تلفظ و انشاد ؛

(Réale) شعبه‌سنده : لاتینجه ، انگلیز ویا ایٹالیانجه تلفظ وانشاد و اصول دفتری ؛
تکنیکی شعبه‌سنده : انگلیز ویا ایٹالیانجه ، ریاضیات عالیہ و تکنیکی رسم ؛
پداغوزی شعبه‌سنده : اصول دفتری ، اصول تربیة عمومیہ ، تاریخ تربیہ ، معلومات قانونیہ ،
حفظ الصبحہ ، تلفظ وانشاد ، حسن خط و تطبیقات مکتبندہ درس ویرمہ .
بونلردن ماعداء برده اختیاری درس لر واردرکه ، هر هانکی شعبه دن اولورسه اولسون ، آوزو
ایدن دوام ایده بیلیر .

قیمہ : صنوف ابتدائیه ده بر سمسٹر ایچین ۲۰ فراتق ؛ صنوف عالیہ نك ایلک سنه‌سنده ۲۵ وایکی
صوک سنه‌سنده ۳۰ فراتق در . بو ، هر درسه منتظماً دوام ایدن طلبه ایچین در ، برده یالکیز بر قاج
درسه دوام ایدنلر - واردرکه بونلر ، بر سمسٹر ایچین هفته ده بر ساعتک درسه ، درت فراتق ویردر .
مدیرک ریاضتی آلتنده ، بر سنه مدتلہ منتخب ، ایکی معلمدن مرکب بر قومیسون واردرکه بو
قومیسون فقیر اولان - چوجقلردن قیدیہ آلبامنی معارفه اشعار ایدرسه اوچوجق قیدیہ ویرمہ .
اداره : قوللرک بر مدیری واردر ، بعضاً متخصص اولدینی فنی تدریس ایدر . هر صنف ، بر
معلم طرفندن اداره اولنور ، او ، بو صنفدن مسئولدر ؛ صنفده درس ویرن دیگر معلملرک طلبه دن
بر شکایتی اولورسه بو معلمه بیان ایدرلر . بو معلم ، بر طلبه یی بر کون مدتلہ طرد ایده بیلیر .
شعبه لردن هریری ، بر مدیر معاوننه مودوع در . معاونلر ، بر طلبه یی بر هفته مدتلہ طرد ایده بیلیرلر .
بر طلبه انضباطی دها زیاده خللدار ایدن بر قباحث ایشلمش ایسه مدیره عرض اولنور . مدیر ،
او طلبه یه اون بش کون مدتلہ طرد موقت ایده بیلیر .

مدیر و بش معاون قوللرک مجالس اداره سنی تشکیل ایدرلر . بو مجلس ؛ اوقات جدوانی درس
بروغرامنی ، قوللرده تدریس ایدیلن کتابلری و اصول تدریسی ، الخ تدقیق ایدر . قوللرده کیره جک
شا کردانک تصدیق نامه و شهادت نامه لرینی تدقیق و مکتبه آلتوب آلتیه جفته و آلتدینی صورتده هانکی
درس لردن امتحان ویرمکه مجبور اولدیفنه قرار ویردر .

معلملر : قوللرک آلتش بش معلمی واردر . صنوف ابتدائیه ده صنفک هر درسی ؛ صنفی اداره یه
مأمور اولان معلم طرفندن ویریلیر . یالکیز رسم ، ژیمناستیک و موسیقی درس لری متخصص معلملر
طرفندن ویرلمکده در .

صنوف عالیہ نك ایلک ایکی صنفده درس لر اوبه کیره «فروبلره» تقسیم اولنورق معلملره ویرلمشدر .
صنوف عالیہ صوک ایکی صنفده ایسه متخصصلر طرفندن درس لر ویریلیر .
بو سنه درسیه نهایتده ۱۲۱۱ طلبه سی واردی .
قوللرک زنکین بر (مکتب موزمسی) واردر ؛ لابوراتوارلری مکملدر ؛
بری طلبه یه دیگرکی معلملره مخصوص اولق اوزره ایکی کتبخانه سی موجوددر .

شمدی چوجقلری مکفاته نائل ایدن رقابت حسندن بحث ایده لم :

رقابت و آرزوی تقدم حسی، چوچقلری فعالیتیه سوق ایدمک پک ایی بر قامچی در. بونی مکتبلرده ایدیان ترصدلر ایله لابوراتوارلرده یاییلان تجربه لر متحداً اثبات ایتمکده در. کرک مادی کرک ذهنی ایشلرده بالخصه مراهق - ۱۵-۲۰ یاش آرمه سی - آرقداشلرندن دها ایی یایمق ایستلر. علی العاده حلد ایکن بیله ایی یایمق آرزو ایدلر، ایشک ایچنه رقابت کیره نجه دیکرلرندن دها ایی یایمغه اوزه نیرلر.

چوق چوچقلر واردر که سغیلرینک حد عظمیسی، آنجق بررقیبی کچمک اوغرنده صرف ایدرلر. ابتدا قبل بر مکتبلی اولان (بوتون) ک، کندینه فنا معامله ایدن بویوک بر چوچقنی کچمک ایچین، بالآخره صفتک الک ایلری کلنلرندن اولدینی حکایه ایدیلر.

(بنیه) ایله (واشید) ۱۲-۱۳ یاشنده اوتوز بر چوچق اوزرنده دینامومتره ایله تجربه یایدیلر. چوچقلرک دینامومتر ویی رقابت حسی ایله بشر کره چیقمالری، رقابتیز اولدینی و قتمده کندن ۹۹۲ کیلوگرام فضلا چیقدی. عین تجربه یی مراهق لر اوزرنده تکرار ایله رقابتک مهم تأثیری اولدینی بولدیلر.

(بور رووایل) لر ایله (روصو)، امر تربیه ده اوتهدن بری مراجعت ایدیه کلکده اولان بو رقابت حسندن استفاده یی بالطله لادیلر. (روصو)، شویله دییور: «امیل باشقه چوچقلرله اصلا مقایسه ایدیه جک، اونک هیچ رقیبی اولیه جق. عادی قوشوده بیله کندی ایله یاریش ایدن بولنمائی. بریشی ضرور ویا حسد ایله اوکرده جک ایسه، اونی هیچ اوکرده ناممسی یوز کره دها ایی بولورم. بالکتر هر سنه باشنده کی ترقیسی ایله ایرته سی سنه ایده جکی ترقی مقایسه ایدیه لرک چوچقه سولنمائی.» (روصو)، چوچقنی باشقه لرله دکل بالذات کندی ایله مقایسه ایدیور. بو، فی الحقیقه اخلاقاً پک علوی. فقط کنج روحلرک بو قدر یوکسله بیلمسی ایچین اولا محبعلرنده هیچ بر رقابت قوقوسی دویماملری، نایاً کندیلرنده فطرةً موجود رقابت حسنک سوندورولمسی اقتضا ایدر که همان غیر ممکن در.

جزوبتلر، رقابت حسندن جوق استفاده ایدرلر. فی الحقیقه برنجی اولق سوداسی ایله چوچقلرک اراده لری تربیه ایداش و ذکالری آله ولندیرلش اولیور.

۱۴ - ۲۰ یاش آرمهنده کی کنج ایچین، کندینی مقایسه ایدمک بر آرقداشی اولماق، پک قادر. او وقت، خیالی بالذات کندی ایله مشغول اولدیفندن کوچک بر مدح اونی مست، وخفیف بر تکدیر بوس بوتون جبارتیز ایده بیلیر. بو ایکی حالدن هر بری، اراده سنک تشکل طبیعیسی تشویش ایدر.

کوچک مدح لر، بعض کنج لری، او درجه دیو آینه سنده کوستره بیلیر که (بویوک آدم) اوله. جغه قانع اوله رق بو فکر ثابته صاپلانیر قالیر و کندینی محیطندن پک باشقه کورور. معلم لر، بو حاله کلن چوچقک ضرورینی تعدیل ایتلی درلر.

آزار، آتانی و جوق تجربه کارانه اولمی در. چوچقک کندی و فطاسی حقنده نه دوشوندیکنی نظر دقه آلدقن باشقه آزارلارکن چوچقلره حاصل اوله جق تلاحق افکاری و آزاره، ویریه جک

فکرلری ادخل ایتمکی بیاملی در. (بنیه) ایله (واشید)، بالتجربه کوردیلرکه ۱۶-۲۰ یاش آره سنده کی کنجیلرک، ویریان بر اشارت اوزرینه اولان عکس العمل مدتی، ۱۱-۱۳ یاش آراسنده اولان چوجقلرده اولدانی کی کیتدیکه تمام بر حاله کایور. فقط مراققلرده، فنا ویریان اشارتدی متعاقب، قاراقه ریستیک انتظامسزقلر کورولور. مومی الیها بوندن: «نیم مدرک استدلال و محاکمه لریک چوجقلرده مراققلردن دها آز اولدینی مختملدر.» نتیجه سی چیقاردیلر. دیگر تعیرایله مراققلره خارجی بر تاثیر - یعنی باشقه لرینک کنیدیلری حقنده ویره چکی حکملر، ویا مکافات - کندنی غرور حسلری قدر مؤثر بر قامچی در.

مع الناسف اکثر مراققلر، اولدقلردن زیاده کورونمک ایستلر، باشقه لرندن فضله حرمت بکلرلر.... و بوکا لایق اولمق ایچین سعی واراده لرندن زیاده، پکده سویلرک واسطه لره مراجعت ایدرلر.

همان عمومی بر قاعده اولمق اوزره دنیه بیلیرکه ۱۵-۲۰ یاش آره سنده کی کنج، اگر نفسی حقنده کی مبالغه لی حکمینی اقدام وثبات ایستر بر جهد ایله یوقلامق احتیاجنی طویماش ایسه، اصلا جسارت اخلاقیه مالک اولاماز.

بر کنج قیمت شخصیه سی، داخلی و خارجی بر جوق انکسلره رغماً (فعل) حاله کتیره بیلمکی (فکر) لرله اولچملی در.

خلاصه کرک چوجقلرده، کرک مراققلرده رقابت حسی موجود و مربی نک وظیفه سی، افراطه دوشمک سزین، بوندن استفاده ایده بیلمک در.

ژانویه ۶۰، قوز، ۱۹۱۶

م. م.

ویلیمز

غیر مسلم مکتبلرده تورکجه

ازمیرده چیقان «معلم» مجموعه سنده «ب. ن.» امضاسیله بو موضوعه دائر بر مقاله او قودق. شایان دقت اولان بو مقاله نک بمض یرلرینی عیناً آلوب بورایه درج ایدیوروز. «تورک یوردی» بو مسئلهیه دائر فکرلرینی شیمدییه قدار بر قاچ دفعه بیان ایتمش ایسه ده، بو مقاله مناسبتیه تکرار تازله مک املنده در. «معلم» نک مقاله سندن:

«... تحصیل و علی الخصوص لسان ملی نک تعمیمی خصوصنده کوستریله جک اؤاوقا بر اعمل

حقوق مملکتی رنجیده ایدر.

ازمیر قضاسی داخلمده خصوصی اون بر تورک مکتبنه مقابل، ۱۱ اجنبی، ۱۲ ارمنی، ۱۹ موسوی روم جماعته عائد ۱ دارالمعلمین، ۲ دارالمعلمات، ۵ اعدادی، ۷۱ ابتدائی مکتبی موجود در.